

Ár 2010, fimmtudaginn 14. janúar, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Guðjón Ólafur Jónsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Grétar Grétarsson, Guðlaug Brynja Ólafsdóttir og Hildigunnur Hafsteinsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 44/2009**:

M
gegn
Fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M hér eftir nefnd sóknaraðili, annars vegar, og F hér eftir nefnt varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefnd 11. ágúst 2009 með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 4. ágúst 2009. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 12. ágúst 2009, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi hans, dagsettu 28. ágúst 2009. Var bréfið sent sóknaraðila með bréfi úrskurðarnefndarinnar, dagsettu 9. september 2009, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Bárust þær 24. september 2009 með ódagsettu bréfi sóknaraðila.

Málið var tekið fyrir á fundum úrskurðarnefndarinnar 15. október, 22. og 30. desember 2009 og 7. og 14. janúar 2010.

II.

Málsatvik.

Hinn 14. september 2007 gerði sóknaraðili samning við varnaraðila um eignastýringu. Samkvæmt samningnum skyldi varnaraðili kaupa og selja fjármálagerninga fyrir fé sóknaraðila samkvæmt fjárfestingastefnu, sem var meðfylgjandi samningnum. Veitti sóknaraðili varnaraðila fullt og ótakmarkað umboð til kaupa og sölu á fjármálagerningum samkvæmt fjárfestingastefnunni. Þá staðfesti sóknaraðili jafnframt að hann gerði sér grein fyrir eðli viðskipta með mismunandi fjármálagerninga og áhættunni sem þeim fylgdi, svo og að honum hefði verið gerð grein fyrir því að ávöxtun verðbréfa og annarra fjármálagerninga gæti sveiflast mjög frá einum tíma til annars og að undirliggjandi eignir samnings aðila gætu rýrnað á samningstímanum. Samkvæmt greindri fjárfestingastefnu skyldi svonefndri stefnu A fylgt, en hún heimilaði að fjárfest væri í skuldabréfum og víxlum eða verðbréfa- eða fjárfestingarsjóðum, sem fjárfestu einkum í skuldabréfum, auk þess sem heimilt var að ráðstafa fjármunum inn á innlánsreikninga. Fjárfestingarstefnan var sögð til viðmiðunar og þess getið að eignastýring gæti farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfaeignar. Skyldi þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og auðið væri.

Í samningi aðila var sérstaklega tekið fram af hálfu sóknaraðila að eingöngu skyldi fjárfesta í A og B sjóðum. Þá var óskað eftir því að varnaraðili gerði sóknaraðila viðvart þegar stjórnvöld heimiluðu útlendingum að opna innlánsreikninga

á Íslandi. Fé sóknaraðila var flutt til varnaraðila í nóvember 2007 og með rafpósti 21. nóvember 2007 var sóknaraðila tilkynnt að keypt hefðu verið hlutdeildarskírteini fyrir hans hönd.

Sóknaraðili varð fyrir fjárhagslegu tjóni vegna verðfalls á hlutdeildarskírteinum í ofangreindum sjóðum haustið 2008. Kvartaði hann undan eignastýringu varnaraðila með rafpósti 30. apríl 2009 og aftur 21. maí 2009. Aðilar málsins skiptust svo á rafpóstum í júní 2009 um stöðu málsins.

Málið barst úrskurðarnefnd með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 6. ágúst 2009.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að varnaraðili greiði honum kr. 3.669.805 auk vaxta frá október 2008 og kostnaðar.

Sóknaraðili kveðst hafa tapað ofangreind fjárhæð vegna rangra upplýsinga varnaraðila í október 2006, auk þess sem varnaraðili hafi ekki farið að fyrirmælum sóknaraðila, sem gefin hafi verið í október 2007 og heldur ekki fært fé hans á innlánsreikning í nóvember 2007.

Sóknaraðili kveðst hafa haft í hyggju að fé hans yrði allt varðveitt á innlánsreikningi hér á landi, en varnaraðili hafi sagt móður sóknaraðila að útlendirar gætu ekki stofnað slíka reikninga. Hins vegar hafi eingöngu hluti af fénu verið ráðstafað með þeim hætti. Hafi sóknaraðili af þessum sökum orðið fyrir fjárhagstjóni haustið 2008. Verði það rakið til háttsemi varnaraðila.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili vísar til þess að sóknaraðili hafi sérstaklega óskað eftir því að aðeins yrði fjárfest í A og B sjóðum. Varnaraðili kveður aðeins hafa verið fjárfest fyrir hönd sóknaraðila í samræmi við óskir sem hann hafi sjálfur sett fram í eignastýringarsamningi. Þá hafi sóknaraðili ekki fyrir október 2008 óskað eftir því við varnaraðila að allir fjármunir hans yrðu geymdir á innlánsreikningi. Hafi það ekki verið fyrir en sóknaraðila hafi verið ljóst að fjárfesting hans í peningabréfum hafi rýrnað að sóknaraðili hafi borið fyrir sig að það hafi verið ætlun hans að hafa allt fé sitt á innlánsreikningi. Hafi fjárfesting í greindum sjóði almennt verið talin áhættuminni en innlán. Hafi það ekki verið fyrir en lög nr. 125, 2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl. tóku gildi 7. október 2008 að innlán í íslenskum bönkum voru tryggð að fullu. Þá kveður varnaraðili það hafa verið á ábyrgð sóknaraðila að fylgjast með stöðu eignasafns síns. Hafi sóknaraðili átt innlánsreikning hjá varnaraðila um nokkurt skeið eins og m.a. hafi komið skýrt fram á viðskiptayfirliti 30. september 2008. Þar hafi komið fram að sóknaraðili ætti „cash account“ eða innlánsreikning hjá varnaraðila og hafi sóknaraðila ekki getað dulist það. Hafi sóknaraðila því verið í lófa lagið fyrir byrjun október 2008 að óska eftir því að fé hans yrði allt geymt á þeim reikningi.

Varnaraðili kveður tjón sóknaraðila ekki verða rakið til varnaraðila, heldur fremur af þeim einstöku aðstæðum sem mynduðust á fjármálamörkuðum haustið 2008. Kveður varnaraðili allar fjárfestingar, sem gerðar hafi verið fyrir hönd sóknaraðila, hafa að fullu verið í samræmi við eignastýringarsamning aðila og þær óskir sem sóknaraðili hafi sett fram.

VI.

Niðurstaða.

Aðilar máls þessa gerðu síðast með sér samning um eignastýringu 14. september 2007 þar sem varnaraðili tók að sér stjórnun verðbréfasafns sóknaraðila í samræmi við tiltekna fjárfestingastefnu. Snýst ágreiningur aðila um það hvort fé sóknaraðila hafi átt að geymast á innlánsreikningi eða ekki, en sóknaraðili kveður varnaraðila hafa verið það ljóst að stefnt væri að því af hans hálfu.

Samkvæmt 2. málsl. 5. tölul. ákvörðunar Fjármálaeftirlitsins um ráðstöfun eigna og skulda varnaraðila til NF, dagsettrar 21. október 2008, tók NF frá og með 22. október 2008 við réttindum og skyldum samkvæmt samningum um vörslu og eignastýringu við viðskiptavini varnaraðila á Íslandi. Sóknaraðili er viðskiptavinur varnaraðila hér á landi þó hann sé búsettur erlendis en nefnt ákvæði lýtur hvorki að búsetu né þjóðerni viðskiptavina varnaraðila. Hefur NF því tekið við skyldum varnaraðila samkvæmt eignastýringasamningi við sóknaraðila, þ.á m. hugsanlegri bótaskyldu vegna meintrar saknæmrar háttsemi við stýringu eigna sóknaraðila. Verður þá þegar af þessari ástæðu ekki hjá því komist að hafna öllum kröfum sóknaraðila á hendur varnaraðila.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfum sóknaraðila M á hendur varnaraðila F er hafnað.

Reykjavík, 14. janúar 2010.

Sérálit

Undirrituð er ósammála niðurstöðu meirihluta nefndarinnar um að hafna beri kröfum sóknaraðila á hendur varnaraðila. á grundvelli þess að NF hafi tekið við skyldum varnaraðila samkvæmt eignastýringasamningi við sóknaraðila, þ.á m. hugsanlegri bótaskyldu vegna meintrar saknæmrar háttsemi við stýringu eigna sóknaraðila.

Samkvæmt 2. málsl. 5. tölul. ákvörðunar Fjármálaeftirlitsins um ráðstöfun eigna og skulda varnaraðila til NF dagsettrar 21. október 2008, NF frá og með 22. október 2008 við réttindum og skyldum samkvæmt samningum um vörslu og eignastýringu við viðskiptavini varnaraðila á Íslandi. Það er mat undirritaðar að túlka beri 2. máls. 5. tölul. ákvörðunar Fjármálaeftirlitsins með hliðsjón af þeim sérstöku aðstæðum sem ríktu á fjármálamörkuðum við setningu laga nr. 125/2008 og þeim forsendum sem ákvörðunin byggir á.

Hugsanleg bótakrafa sóknaraðila vegna meintar saknæmrar háttsemi varnaraðila hefur stofnast í tíð varnaraðila, áður en NF varð til sem lögaðili. Telja verður að túlka beri ákvörðun Fjármálaeftirlitsins þannig að NF hafi tekið við réttindum og skyldum eignarstýringarsamninga einungis frá og með því tímamarki sem að ofan greinir til að viðhalda því viðskiptasambandi sem slíkir samningar fela í sér og tryggja þar með virkni fjármálakerfisins. Ekki er hægt að líta svo á að hinn nýi lögaðili, NF sem verður aðili að nefndu viðskiptasambandi með óvenjulegum hætti á grundvelli nefndrar ákvörðunar hafi yfirtekið mögulegar bótakröfur sem orðið hafa til fyrir ofangreind tímamörk í viðskiptasambandi sóknaraðila og varnaraðila enda er ekki kveðið skýrlega á um slíka skuldbindingu í ákvörðun Fjármálaeftirlitsins um ráðstöfun eigna og skulda varnaraðila dags. 21. október 2008.

Með vísan til framanritaðs er það mat undirritaðar að nefndinni beri að taka kröfur sóknaraðila á hendur varnaraðila til efnislegrar meðferðar.